

# SÚČINNOSŤ RVD S LETECTVOM A SPRAVODAJSKÝMI ORGÁNMI

Raketové vojsko a delostrelectvo je povinné zabezpečiť zodpovedajúcu palebnú podporu bojujúcim motostreleckým a tankovým jednotkám. Hlavnou úlohou RVD je paľba a údery. Pre realizáciu tejto úlohy vytvára predpoklad správne organizovaná a vykonávaná činnosť delostreleckého prieskumu s dôrazom na prieskum cieľov pre efektívne vedenie palieb a úderov a získavanie správ pre použitie protitankových prostriedkov. Delostrelectvo získava správy od vlastných prostriedkov delostreleckého prieskumu úzkou súčinnosťou so spravodajskými orgánmi, odposlúchávaním správ vzdušného prieskumu a niekedy i súčinnosťou medzi prieskumom druhov vojsk.

Súčinnosťou sa dosahuje získanie najpresnejších údajov o nepriateľovi. Vyžaduje účasť delostreleckých prieskumných orgánov na získaní, formulovaní a overovaní všetkých údajov o nepriateľovi, týkajúcich sa buď hodnotenia nepriateľských možností alebo podkladov pre začatie palby.

Rozhodujúci význam má súčinnosť medzi delostreleckými prieskumnými orgánmi a vševojskovými spravodajskými orgánmi. Spravodajské orgány sú centrom, z ktorého vychádzajú všetky úlohy prieskumu a v ktorom sa sústreďujú všetky prieskumové hlásenia s údajmi o nepriateľovi. Sú jedinými orgánmi, ktoré komplexne spracúvajú výsledky všetkých druhov prieskumu pre potrebu vlastného štábu, nadriadeného, podriadených a susedov.

Súčinnosť so spravodajským orgánom sa uskutočňuje:

- vzájomnou výmenou informácií o možnostiach delostreleckého a ostatných druhov prieskumu;

- odovzdaním údajov získaných delostreleckým prieskumom, spravodajskému orgánu a prevzatím údajov získanými prostriedkami ostatných druhov prieskumu;

- akceptovaním vyhodnotených možností o zámysle nepriateľa podľa informácií spravodajského náčelníka.

Pri plánovaní bojovej činnosti RVD divízie je prvým predpokladom, aby náčelník delostreleckého prieskumu dostal urýchlene od spravodajského náčelníka divízie vyhodnotené závery o vševojskovej zostave nepriateľa, možnostiach, ktoré divízia má v čase a priestore, predvídaný priebeh boja a operácie, kvality nepriateľa atď. Podklady tohto druhu využíva RVD ako východiskové podklady pre činnosť RVD. Čím presnejšie a úplnejšie budú, tým sa vytvoria priaznivejšie podklady pre paľbu a údery. Patria sem:

- predný okraj nepriateľa a priebeh ďalších postavení v hĺbke v prípade obrany (predný okraj a možné východisko pre útok v prípade útoku);

- uskupenie druhých sledov a záloh s predvídaním ich možností v priebehu boja a operácie;

- možné použitie tankových útvarov a zväzkov;

- stupeň ženíjného budovania;

— zloženie nepriateľa, početný stav ľudí a bojovej techniky, číslovanie nepriateľa, morálny stav a vycvičenosť;

— smer hlavného úderu alebo priestor hlavného odporu (v obrane druh obrany, v útoku spôsob vedenia útoku);

— časové možnosti nepriateľa.

Dôležitou súčasťou je ocenenie možnosti v použití ZHN:

— predvídaná zostava a rozdelenie týchto prostriedkov;

— možnosť použitia jadrových granátov a delostrelectva;

— hlavné uskupenie prostriedkov jadrového napadnutia;

— nové údaje o bojovom použití ZHN (plochy PBR, vzdialenosť od predného okraja, lehoty pre prípravu úderov atď.).

Pri použití tankových útvarov a vzázkov ešte typy tankov, použitie stíhačov tankov a OT v útoku alebo protisečiach, šírky pôsobnosti jednotlivých útvarov a jednotiek.

Ďalej v súlade s cieľom prieskumu musí NPz ORVD a spravodajský náčelník upresniť a zladíť hlavné otázky účelného použitia síl a prostriedkov prieskumu:

— zabezpečenie hlavných úloh;

— pásma a hĺbky prieskumu;

— priestory zvláštnej pozornosti;

— lehoty podávania prieskumových hlásení;

— obsah a spôsob uskutočňovania vzájomných informácií.

V počiatočnom období vojny pri prechode na použitie prostriedkov jadrového napadnutia treba s predstihom plánovať zabezpečenie 1. jadrového úderu. V rámci súčinnosti treba stanoviť úlohu aj konkrétnej činnosti jednotlivých síl a prostriedkov, spôsobov odovzdávania správ, ktorý by umožnil včasné vedenie úderov.

Pre zjednodušenie súčinnosti a obmedzenie časových strát treba, aby NPz ORVD mal vopred pripravenú pomôcku pre súčinnosť so spravodajským oddelením (zloženie jednotiek, zámysel a počty nepriateľa, východiskové miesta PzS vlastného vševojenského prieskumu, priestory zvláštnej pozornosti, druhy a súradnice zistených cieľov atď.). Vzor je uvedený na str. 77—78 v pomôcke „Metodika práce, dokumentácia a vnútorné vybavenie vyhodnocovacej ústrednej BZP (pomôcka), čj. 05020, ktorú vydala MNO SRVD v r. 1973. Náčelník prieskumu ORVD vyplňuje údaje podľa záverov spravodajského náčelníka. Túto pomôcku je vhodné vyhotoviť na astralón v 2 výtlačkoch. Pre rýchle prenášanie cieľov slúži oleáta „Záznam o zistení a odovzdaní cieľa“ (číslo, charakter, deň, čas a spôsob zistenia cieľa, súradnice cieľa, keby

bol cieľ dopreverený, kto odovzdal, kto prevzal a doba prevzatia). Vzor je v spomínanej pomôcke na str. 79.

Náčelník delostreleckého prieskumu zhromažďuje správy zistené jeho prieskumom a po ich vyhodnotení ich odovzdáva vševojenskému spravodajskému náčelníkovi, ktorý jediný má možnosť ich komplexne vyhodnotiť v súvislosti s inými správami, získanými z iných prameňov.

Závery spravodajského náčelníka ako i vlastné poznatky o nepriateľovi a znalosť situácie vlastných prieskumných síl a prostriedkov slúžia náčelníkovi delostreleckého prieskumu k príprave návrhu náčelníkovi RVD. Tieto poznatky doplnené cieľom prieskumu (stanoví NRVD), úlohami prieskumu stanovenými NRVD divízie a NRVD armády a znalosťou úloh RVD a vševojenského (stanoví NRVD) sú základom pre zostavenie „Plánu delostreleckého prieskumu“.

V priebehu boja treba súčinnosťou riešiť stupeň zničenia živej sily a bojovej techniky nepriateľa a požiadavky na ďalšie správy (pre zabezpečenie prechodu vodného toku atď.).

Pre úspešnú realizáciu týchto úloh treba vybudovať priame telefónne spojenie medzi pracoviskom NPz ORVD a spravodajským náčelníkom divízie.

Náčelník RVD disponuje delostrelectvom i raketovými prostriedkami. Získanie podkladov pre paľbu delostrelectva je vecou delostreleckého prieskumu a získanie podkladov pre údery raketovými prostriedkami je záležitosť spravodajská. Náčelník delostreleckého prieskumu musí správne rozdeliť organické i pridelené prieskumné prostriedky, správne zvoliť ich zostavu a usmerniť ich činnosť.

Delostrelecký optický prieskum, popri páde rádiolokátor SNAR a fotografický prieskum je schopný zistiť cieľe, ktoré sú v dohľade pozemného pozorovania (ženijné prvky obrany obsadené živou silou a technikou všetkého druhu, nekrytá živá sila a niekedy aj presuny). Jedná sa v podstate o rajón obrany práporov 1. sledu.

Delostrelecký prieskum má obmedzené možnosti pri zisťovaní cieľov, ktoré sú v skryte pred pozemným pozorovaním a prejavujú sa paľbou (sú to batérie všetkého druhu). Na ich zistenie možno použiť univerzálne len zvukomerný prieskum a mínomety rádiolokátor ARSOM.

Ďalej nie je v silách pozemného delostreleckého prieskumu zistiť raketové prostriedky nepriateľa, vzhľadom na ich veľkú hĺbku od predného okraja a starostlivé maskovanie. Podobne je to so sústred-

niami vojsk, veliteľskými stanovišťami a tylovými objektmi. Delostrelecký zvukomer-  
ný prieskum je schopný zistiť mínometné  
baterie, batérie 105 mm H, 203,2 mm H  
a v niektorých prípadoch i batérie  
175 mm K. Rádiolokátor ARSOM je schop-  
ný zistiť nepriateľské mínometné batérie  
všetkých kalibrov. Rozvinuje sa blízko pa-  
lebných jednotiek, ktorých úlohou je boj  
s nepriateľským delostrelectvom.

NPZ ORVD divízie musí riešiť so spravodajským náčelníkom otázky organizácie delostreleckého a vševojskového priesku-  
mu, počet vyslaných prieskumných skupín  
a skupín hĺbkového prieskumu, spôsob a  
osi premiesňovania, priestory činnosti,  
kedy tam dojdú, materiálne vybavenie, za  
akú dobu sú schopné dodať podklady, spô-  
sob doplnkového prieskumu za účelom ove-  
rovania a upresňovania týchto podkladov.  
NPZ ORVD musí zdôrazniť, že tieto skupiny  
musia mať mapu mierky 1 : 50 000 z hľa-  
diska presnosti podkladov. Prieskumné  
skupiny plukov sa vysielajú do hĺbky  
50 km, divízie do 80 km a skupiny hĺbko-  
vého prieskumu divízie do 100 km. Poža-  
dovaná presnosť (stredná kruhová chyba)  
určenia cieľov na ničenie sa rovná: pre  
delostrelectvo 30 m, pre taktické rakety  
100—150 m. Pokiaľ tieto skupiny zisťujú  
cieľ v bezprostrednej blízkosti dopustia sa  
chyby 50 m, keď zisťujú cieľ z väčšej  
vzdialenosti, dopustia sa chyby 75 m.  
Z toho vidíme, že pokiaľ tieto skupiny po-  
užívajú mapu mierky 1 : 50 000, môžu nám  
dodať dostatočne presné podklady pre úde-  
ry taktických rakiet.

Treba si ale uvedomiť, že spravodajský  
orgán nemá špecifické povinnosti k potre-  
bám delostreleckej paľby. Údaje ním doda-  
né slúžia k vševojskovým rozhodnutiam.  
Napriek tomu bude treba, aby spravodaj-  
ské orgány sa zaoberali stanovením súrad-  
níc cieľa — x, y, h, keby aj boli vzhľa-  
dom na kvalitu správ nepresné. Ináč do-  
chádza k sťažovaniu doplnkového pries-  
kumu a tým aj k zbytočným časovým strá-  
tám.

Hlavnou úlohou súčinnosti teda bude  
doplňovať údaje dodané spravodajskými  
orgánmi konkrétnou činnosťou prostried-  
kov prieskumu.

Najdôležitejšou úlohou delostreleckého  
prieskumu je včas zistiť PJN nepriateľa a  
delostrelecké batérie. Keď si uvedomíme,  
že okrem zborového a divízneho delostre-  
lectva aj brigádne delostrelectvo pravde-  
podobného nepriateľa (155 mm H M-109)  
môže strieľať s jadrovou municiou a že až  
15 % výstrelov môžu byť jadrové údery  
malého kalibru, musíme tieto prostriedky  
zistiť ešte pred ich výstrelom.

Pre získanie podkladov pre paľbu na  
tieto batérie musí štáb RVD zväzku včas  
predložiť požiadavku na vzdušné fotogra-  
fovanie prieskumným letectvom na štáb  
RVD armády.

V prípade, že vševojskové skupiny hĺb-  
kového prieskumu ešte pred odchodom na  
prieskum dostanú zvislé letecké snímky  
záujmových priestorov (objektov), potom  
pri použití mapy mierky 1 : 50 000 sa do-  
pustia chyby maximálne 30 m. To znamená,  
že môžu nám poskytovať dostatočne presné  
podklady i pre paľbu delostrelectva.

Podľa situácie môže náčelník delostre-  
lectva vševojskového zväzku so súhlasom  
náčelníka delostrelectva armády vyslať  
samostatné prieskumné skupiny (alebo za-  
členiť ich do zostavy vševojskových PzS  
alebo SHPz) na prieskum nepriateľských  
PJN a iných zvlášť dôležitých cieľov a na  
vyžadovanie a opravovanie delostreleckej  
paľby na ne. Ich vyslanie, príprava a pre-  
chod fronty sa uskutočňuje v úzkej súči-  
nnosti so vševojskovými jednotkami a podľa  
rozhodnutia vševojskových veliteľov. Po-  
dobne môže urobiť veliteľ delostreleckej  
skupiny určenej pre podporu pluku na  
samostatnom smere, alebo veliteľ oddielu  
určeného pre podporu práporu na samo-  
statnom smere. Pritom veliteľ skupiny a  
oddielu využíva aj podklady dodané prie-  
skumnými skupinami pluku a bojovými  
prieskumnými hliadkami práporov, ktoré  
sa môžu vyslať do hĺbky 10 km.

Samostatné delostrelecké prieskumné  
skupiny vybavené delostreleckými pohyb-  
livými pozorovateľmi s príslušnou pries-  
kumnou a spojovacou technikou musia byť  
usmernené v priebehu ich činnosti do  
priestorov, kde vševojskový prieskum zis-  
til určité ciele alebo objekty a ich polohu  
dostatočne upresnil, aby podklady vyhovo-  
vali pre paľbu delostrelectva i údery ra-  
kiet. Dôležitú úlohu tu zohrá otázka spoje-  
nia medzi prieskumnými skupinami a  
spravodajským náčelníkom, súčinnosti  
medzi spravodajským náčelníkom a náčel-  
níkom delostreleckého prieskumu a spoje-  
nia medzi delostreleckými prieskumnými  
skupinami a náčelníkom delostreleckého  
prieskumu.

Prieskumné skupiny pred vykonaním  
vlastného jadrového úderu musia na stano-  
vený signál s udaním čiar hranice bezpeč-  
nostnej vzdialenosti vyjsť na túto čiaru.

Pri hodnotení prieskumných možností  
spravodajských orgánov u zväzku nezabú-  
dajme aj na prostriedky technického pries-  
kumu, ktoré majú k dispozícii. Dôležitým  
prieskumným prostriedkom na stupni zvä-  
zok je rota rádiového a rádiotechnického  
prieskumu. Hlavným zdrojom jej poznat-

kov je rádiové, rádioreléové a troposférické spojenie ozbrojených síl nepriateľa na všetkých stupňoch. Spravodajské poznatky tohto prieskumu sú získavané odpočúvaním správ odovzdávaných rádiovými, rádioreléovými a troposférickými spojovacími prostriedkami (správy môžu odpočúvať do vzdialenosti 60—80 km) a zisťovanie rádiových staníc ich zamierením (do 30 km). Klodom tohto prieskumu je jeho nepretržitosť (môže pracovať v rozličných druhoch bojovej činnosti, vo dne, v noci a za každého počasia). Okrem toho získava údaje o výsledkoch vlastných JÚ. Rádiový prieskum nám dáva podklady so strednou kruhovou chybou 2—4 % Dp. Rádiotechnický prieskum nám dáva podklady so strednou kruhovou chybou 0,3—0,6 % Dp.

Z uvedených údajov je zrejmé, že rádiový prieskum nám dáva všeobecné údaje o ciele. Pre ich doplnenie treba usmerniť prieskumné skupiny a vzdušný prieskum. Rádiotechnický prieskum nám môže dodať dostatočne presné podklady pre úder na nepriateľské taktické PJN HONEST JOHN, operačne taktické PJN LANCE a v niektorých prípadoch i PLUTON.

Tento prieskumný prostriedok nám zohrá dôležitú úlohu pri získavaní podkladov pre JÚ pri prikrýť štátnej hranice, pred začatím vojnového konfliktu.

Pri zisťovaní pohybujúcich sa cieľov pri rádiolokačnej viditeľnosti môžu prieskumné skupiny plukov a divízie používať rádiolokátor PSNR-1, ktorý je zabudovaný v OT. Tento rádiolokátor má dosah až 10 km za optimálnych podmienok. Meria d'afku, azimut a polohový uhol cieľa. Presnosť určovania súradníc pohyblivých cieľov je v diaľke do 25 m, v azimute do 15 dielcov.

Týmto rádiolokátorom možno určiť:

- a) či sa jedná o pohyb jednotlivého vozidla, alebo skupiny vozidiel;
- b) počet vozidiel v prúde, keď je vzdialenosť medzi vozidlami najmenej 50 m a keď sa prúd pohybuje pod uhlom do 45°;
- c) na vzdialenosť 9—10 km možno zistiť len skupiny vozidiel a jednotlivé vozidlá pohybujúce sa väčšou rýchlosťou ako 4 km/h.

Tento rádiolokátor nám poskytuje podklady pre paľbu na vzdialenosti 2 km a pre úder do vzdialenosti 10 km od vlastného stanovišťa.

Najefektívnejším prostriedkom pre preverenie, upresnenie a doplnenie podkladov spravodajských orgánov pre úder je vzdušný prieskum. Prieskumné letectvo vedie prieskum pre zabezpečenie bojovej činnosti raketového vojska. V prospech delostrelectva plní úlohy len v boji s tak-

tickými PJN v prípade, že boli vyčerpané všetky možnosti ostatných druhov prieskumu.

Prieskumné letectvo vedie v rámci vzdušného prieskumu v prospech RVD:

— priamy vzdušný prieskum s cieľom upresniť dosiaľ získané údaje činnosti nepriateľských objektov (cieľov), pred vlastným úderom raketového vojska;

— vzdušný prieskum s cieľom zistiť najmä výsledky vlastných úderov (stupeň zničenia alebo umlčania).

Podklady pre úder raketových prostriedkov budú získávať všetky možné zdroje prieskumu a ich konečnú spôsobilosť stať sa cieľom pre úder stanoví v prípade potreby výsledok vzletu prieskumného letectva, pretože raketové vojsko nemá žiadny prostriedok, ktorý by mohol upresniť také ciele.

Jednotky (osádky) prieskumného letectva určené pre zabezpečenie bojovej činnosti RVD vedú prieskum a riadia (opravujú) jeho paľbu len výnimočne, a to len na cieľ (objekt) jadrového napadnutia taktického dosahu. Používajú sa po vyčerpaní všetkých možností ostatných prostriedkov prieskumu (v tých prípadoch, keď nemôžu pôsobiť úspešne prostriedky pozemného delostreleckého prieskumu a vjaskového letectva).

Z hľadiska zabezpečenia paľby delostrelectva budeme využívať vojskové letectvo. U leteckej armády je jednotka vrtuľníkov delostreleckého prieskumu, ktorá má vrtuľníky Mi-1. Náčelníkovi RVD armády môžu byť pridelené 1—2 roje týchto vrtuľníkov, ktorými disponuje. Vrtuľníky môžu pôsobiť centralizovane (napr. pri zisťovaní podkladov pre JÚ), alebo byť pridelené vzletové hodiny prvosledovým divíziám.

V súčasnosti, keď hĺbka prieskumu delostrelectva divízie môže byť až 30 km, vrtuľník je jediným prostriedkom, ktorý môže zistiť a určiť polohu cieľov za zvlášť výhodných podmienok do hĺbky 20 i viac km za čiarou dotyku.

Využívať vrtuľníky pre zisťovanie cieľov, ktoré predpokladáme podľa pravdepodobnej bojovej zostavy nepriateľa budeme výnimočne. Ďaleko častejšie budeme ich využívať z hľadiska účinnosti na cieľ, ktoré priestorove poznáme (zistili ich včvojskové prieskumné skupiny, SHPz alebo rádiotechnický prieskum).

Je výhodné, keď oddelenie RVD časť využije na preverenie a upresnenie cieľov 1. poradia, pretože má potrebné údaje od spravodajského náčelníka o cieľoch pre paľby a úder y a z hľadiska bezpečnosti

vrtníka taktiež o rozmiestnení systému nepriateľskej PVO a PL prostriedkov. Pri deloví vzlety podriadeným delostreleckým skupinám a oddielom bude v priebehu bojovej činnosti s možnosťou okamžitého palebného využitia zisteného cieľa.

Jediným spojovacím prostriedkom medzi štábom RVD a jednotkami vzdušného prieskumu (ich VS) a zvlášť so spolupracujúcimi osádkami vo vzduchu je rádiové spojenie.

To možno realizovať úspešne vzhľadom na nutnosť plniť bojové úlohy letom v malých a prízemných výškach v dôsledku činnosti nepriateľskej PVO a vybavením lietadiel a vrtníkov VKV rádiovými stanicami využitím retranslačných vrtníkov alebo s určitým oneskorením odovzdaním správy pri lete nad priestorom štábu RVD. Pritom prvý spôsob vyžaduje splňovať časovú činnosť retranslačných vrtníkov tak, aby zaistovali spojenie v požadovanom čase s prihliadnutím na rozmiestnenie spolupracujúcich štábov. V druhom prípade je účelné zabezpečiť vyrozumienie osádok o presnom rozmiestnení a volacích znakoch VS štábu RVD, umožňu-

júce osádke zvoliť takú trať, ktorá poskytuje nezlyhavajúcu počuteľnosť (geometricku viditeľnosť) po čas odovzdania správ vylúčovaním vplyvu elektromagnetických tieňov).

Pri premiestňovaní VS, na starom VS ponechať i styčného dôstojníka s prenosnou rádiovou stanicou typu R 809 (má vo výbave v rádiovom voze) pre zabezpečenie spojenia s osádkou vo vzduchu. Pre spojenie s letiskom využijeme KV rádiovú stanicu (R 118) a na nové VS sa presunie druhý styčný dôstojník s rádiovým vozom, ktorý má tak VKV, ako i KV leteckú rádiovú stanicu pre zabezpečenie oboch druhov spojenia.

Pre uľahčenie spolupráce s prostriedkami vzdušného prieskumu spravidla používame tieto pomôcky:

- súbor čistých máp (zviazaná kniha) mierky 1 : 100 000,
- tabuľky bojového velenia (pre spoluprácu s prieskumným letcom a pre spoluprácu s prieskumným vrtníkom),
- varianty kódovania máp.

Tieto pomôcky sú uvedené už v spomínanej pomôcke č. 05020 na str. 74—76.

#### **Z á v e r :**

Rozhodujúcu úlohu pri získavaní podkladov pre údery má spravodajský orgán. Štáb RVD musí veľmi presne zhodnotiť hľadiska strážnecko-technického, či vyhovuje alebo vyhovuje pre úder. Za to spravodajský orgán nezodpovedá. V prípade, že podklad nevyhovuje pre úder, musí doložiť veliteľovi, koľko času treba na preverenie cieľa vzdušným prieskumom. O preverení rozhodne veliteľ. Zásadne treba navrhovať na jadrové údery len preverené ciele. Vykonanie jadrového úderu na nepreverený cieľ by bolo z hľadiska efektívnosti plytvanie jadrovými hlavicami.

Pri získavaní podkladov pre paľbu delostrelectva má rozhodujúcu úlohu delostrelecký prieskum. K tomu plne využíva všeobecné a presné údaje o cieľoch získaných od spravodajských orgánov a vojskového letectva, hlavne z priestorov, ktoré sú v skryte pred pozemným pozorovaním a v hĺbke bojovej zostavy nepriateľa. V ďalšej súčinnosti delostrelecký prieskum obecné údaje upresňuje, preveruje a dopĺňa.

Hlavnou úlohou súčinnosti RVD s letectvom a spravodajskými orgánmi teda bude, aby z množstva čiastkových a nepresných údajov o cieľi, prichádzajúcich v rôznych časových obdobiach z rôznych prameňov znikol včas presný údaj pre paľbu alebo úder.